

[Minister Lise Østergaard]

handelspartnere for os. I 1973 gik 18 pct. af industrilandenes samlede eksport til udviklingslandene, og i 1975 var det tilsvarende tal 23 pct. Naturligvis skyldes en del af stigningen olielandene, men det er også de ikke-olieproducerende udviklingslande, der aftager en stadig stigende del af vores eksport. Den omstændighed, at udviklingslandenes import fra industrilandene har holdt sig på et højt niveau i perioden fra 1973 til 1975, har bidraget væsentligt til, at vores arbejdsløshed ikke er blevet endnu højere, end den faktisk er. Men det er en forudsætning for en fortsat stigning i produktion og indkomster i udviklingslandene i de kommende år, at vi stadig yder vore bidrag, og en stigning i produktionen og en stigning i indkomsterne er forudsætningen for, at u-landene kan blive stadig vigtigere samhandelspartnere for os. De bliver det til gavn for sig selv, men sandelig også til gavn for os.

Jeg tror ikke, at man tit nok og stærkt nok kan understrege, at vort samarbejde med udviklingslandene må ses i et meget langt tidsperspektiv. Derfor synes jeg, det kan være rimeligt at henvise til den prognose for verdens økonomiske udvikling frem til år 2000, som nobelpristageren Wassily Leontieff har udarbejdet for FN sidste år. Denne undersøgelse har bl. a. vist, at under rimelige forudsætninger kan man vente, at udviklingslandenes andel af verdens samlede import vil stige fra 16 pct. i 1970 til mere end 30 pct. omkring år 2000. Forudsætningen er stadig, at vi støtter den tekniske og økonomiske udvikling i den tredje verdens lande.

Somme tider møder vi den opfattelse – især hos hr. Jørgen Juniors meningsfæller – at u-landsbistanden er en slags velgørenhed eller en slags fattighjælp, som ikke skal ydes af staten, men gennem privat godgørenhed. I sit spørgsmål her i dag omtaler hr. Jørgen Junior også vores bistandsydelser som rene foræring. Det er en fuldstændig fordrejet opfattelse af situationen. Den private godgørenhed er værdifuld, også meget værdifuld, men omfanget vil nødvendigvis være begrænset og altid varierende.

Det virkelige udviklingssamarbejde med økonomisk vækst som mål for den tredje verden et økonomisk samarbejde af betydeligt omfang imellem staterne, og det er baseret på gensidige interesser. Giverens rolle er ikke en veldædigs. Den er udtryk for en

solidaritetspolitik af samme art som den, der gennem det sidste halve århundrede har skabt en høj grad af social retfærdighed i vores eget samfund, men den har også støtte i solide egeninteresser med henblik på et handelsmæssigt samarbejde på lang sigt.

Oliekrisen har ikke alene været mærkbar i vores del af verden. Følgerne af den har været endnu mere alvorlige for de udviklingslande, der ikke har olie at eksportere. De betalingsbalanceunderskud, som disse udviklingslande havde inden oliekrise, er vokset med stor hast fra i alt 10–15 mia dollars i 1973 til 55 mia dollars i 1975. Det er en meget alvorlig forværring i deres økonomi, som har tvunget mange udviklingslande til at foretage kraftige opbremsninger i deres udviklingsprogrammer, og det vel at mærke i en situation, hvor de i forvejen havde meget svært ved at dække deres befolknings aller-mest elementære behov. Fra 1973 til 1976 fik de ikke-olieeksporterende udviklingslande således næsten fordoblet deres gæld til udlandet, fra 90 til 170 mia dollars, og det er givet, at gælden vil vokse yderligere.

På denne baggrund kan det ikke undre, at det såkaldte gældsproblem er kommet stærkt i forgrunden i de internationale forsamlinger, hvor udviklingslandenes problemer bliver drøftet. Gældsproblemet, som jo særlig er det, hr. Jørgen Juniors forespørgsel drejer sig om, er et meget kompliceret problem, og det er forskelligt fra det ene udviklingsland til det andet.

I et indlæg, som jeg fremførte på EF-landenes vegne på et møde den 8. marts i år i styrelsesrådet for UNCTAD, altså FNs konference for handel og udvikling, gjorde jeg rede for, at EF-landene gerne ser, at der bliver opstillet visse retningslinjer for fremtidige forhandlinger om gældslettelser, hvorefter der skal foretages en vurdering og en stillingtagen fra tilfælde til tilfælde og i samråd med organisationer som Den internationale Valutafond og Verdensbanken. Jeg meddelte endvidere i mit indlæg, at EF-landene alvorligt overvejer et forslag, som er fremsat af UNCTADs generalsekretær, om tilpasning til nugældende vilkår af tidligere ydet udviklingsbistand, eksempelvis ved hel eller delvis eftergivelse af gæld.

I de drøftelser, der var gået forud for UNCTAD-mødet, og også under mødet, var det navnlig de fattigste udviklingslandes